

УДК: 323.1:070

Марія Павлюх,

кандидат наук із соціальних комунікацій, асистент,
Національний університет «Львівська політехніка»,
mariia.v.pavliukh@lpnu.ua

ORCID ID: 0000-0001-5502-8367

DOI

КОЛОМИЙСЬКИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ЧАСОПИС «ЖІНОЧА ДОЛЯ» (1925–1939): ФОРМУВАННЯ ОБРАЗУ ЖІНКИ-ГРОМАДЯНКИ

У статті проаналізовано політичну тематику жіночого видання «Жіноча доля», відділи редакції, постійні та тимчасові рубрики. Подано загальну характеристику відомого коломийського часопису для жінок. Установлено тенденції розвитку жіночої політичної періодики в Коломиї. Розглянуто етапи розвитку часопису. Подано еволюційні зміни у світоглядній парадигмі щодо ролі жінки в суспільстві. Змінено негативні стереотипи про байдужість та неактивність сільського жіноцтва в політичному житті своєї держави. Простежено формування образу жінки-громадянки на шпальтах видання; популярні тематичні рубрики серед сільського й міського жіноцтва. З'ясовано, що жіночий часопис у Коломиї «Жіноча доля» започаткував розвиток політичної жіночої журналістики в першій половині ХХ ст. Указано, що часопис розвивався за жанровими та тематичними ознаками, характерними пресі цього періоду. Вивчено головні типологічні особливості розвитку «Жіночої долі», зокрема видання додатків й альманахів, що мали певну періодичність. Зазначено, що альманахи «Жіночої долі» також були неперіодичними виданнями із зазначеною періодичністю, що були новими в історії західноукраїнської жіночої періодики. Вивчено головні відділи роботи редакції, зокрема міжнародний, який вивів часопис на новий (міжнародний) рівень і популяризував за кордоном. Установлено, що альманахи «Жіночої долі» були продовженням альманахової традиції в жіночій періодиці, започаткованій Н. Кобринською. Доведено, що часопис «Жіноча доля» та його додатки, уключаючи альманахи, формували громадянську свідомість українського жіноцтва, образ жінки-громадянки, відповідальної за долю власного народу та духовно-патріотичне виховання молодого покоління української нації.

Ключові слова: жіночий рух, жіноча періодика, патріотична преса; українська національна ідея, жінка-громадянка.

Maria Pavlyuh,
Lviv Polytechnic National University,
ORCID ID: 0000-0002-5227-7322

KOLOMY POLITICAL MAGAZINE «ZHINOCHA DOLIA» (1925–1939): FORMATION OF THE IMAGE OF A CITIZEN WOMAN

The article analyzes: the political issues of the women's publication «Zhinocha dolia» editorial departments, permanent and temporary sections. The general characteristic of the well-known Kolomyia magazine for women is given. Trends in the development of women's periodicals in Kolomyia have been established. The stages of development of the magazine are considered. Evolutionary changes in the worldview paradigm regarding the role of women in society are presented. Negative stereotypes about the indifference and inactivity of rural women in the political life of their country have been changed. The formation of the image of a woman-citizen on the pages of the publication is traced. Popular thematic rubrics among rural and urban women are traced. It was found that the women's magazine in Kolomyia «Zhinocha dolia» began the development of women's political journalism in the first half of the twentieth century. It is indicated that the magazine developed according to genre and thematic features characteristic of the press of this period. The main typological features of the development of «Zhinocha dolia» are studied, in particular the publication of supplements and almanacs, which had a certain frequency. It is noted that the almanacs of «Zhinocha dolia» were also non-periodical publications with this frequency, which were new in the history of Western Ukrainian women's periodicals. The main departments of the editorial work, in particular the international one, which brought the magazine to a new, international level and popularized it abroad, were studied. It is established that the almanacs of «Zhinocha dolia» were a continuation of the almanac tradition in women's periodicals, initiated by N. Kobrynska. It is proved that the magazine «Zhinocha dolia» and its supplements, including almanacs formed the civic consciousness of Ukrainian women, the image of a woman-citizen, from the slow for the fate of their own people and spiritual and patriotic education of the younger generation of the Ukrainian nation.

Key words: women's movement, women's periodicals, patriotic press, Ukrainian national idea, woman-citizen.

1. ВСТУП

Постановка проблеми. Коломийські політичні часописи: «Жіноча доля», «Жіноча воля» та «Світ молоді», які виходили в Східній Галичині 1925–1939 рр. [1, с. 244], з упевненістю можна назвати «політичними симпатиками» Союзу українок. Розвиток коломийської жіночої політичної періодики наштовхувався на офіційні заборони польського уряду. Польська влада проводила жорстку політику щодо українського народу після польсько-української війни. Після приєднання Галичини до Речі Посполитої, уряд якої вдавався до різних каральних заходів, уведена постійна цензура для преси національних меншин [1, с. 243].

Особлива роль у розвитку жіночої політичної періодики належить часопису «Жіноча доля», який виходив із літа 1925 р. до вересня 1939 р. Його програма визначалася завданням «будити жіноцтво політично, давати йому духовну поживу» [11, с. 28]. Значна частина публікацій стосувалася політичного згуртування жіноцтва. Головною проблемою дослідження є вивчення особливостей політичної проблематики часопису, розвитку жіночої політичної журналістики і його ролі в політичному житті тогочасної Галичини.

Постановка проблеми. Оскільки головною проблематикою залишається вивчення розвитку жіночої політичної журналістики міжвоєнного двадцятиріччя, то нерозв'язання частиною проблеми є особливість політичної проблематики, зокрема формування образу жінки-громадянки на шпальтах видання «Жіноча доля».

Аналіз останніх досліджень. Про політичне видання «Жіноча доля» написано кілька наукових статей, хоча дослідження часопису потребує окремої монографії чи дисертації. Зокрема, дослідник преси з Коломиї І. Монолатій у статті «Часопис “Жіноча доля”» і його роль у розвитку жіночого руху в Галичині» досліджує часопис та його великий додаток «Жіноча воля». Валентина Передирій у статті «Часопис “Жіноча доля” як джерело дослідження жіночого руху» здійснює аналіз тематики видання, проте і в цій статті не проведено повного аналізу всіх політичних додатків й альманахів видання. В одній зі статей В. Передирій доводить, що альманахи «Жіночої долі» можна вважати періодичними політичними жіночими виданнями. Вивчення часопису ґрунтується на розкритті особливостей самого видання, політичної журналістики міжвоєнного двадцятиріччя.

Мета статті – проаналізувати тематичні відділи редакції, дати загальну характеристику коломийському жіночому політичному часопису, простежити формування образу жінки-громадянки на шпальтах видання.

Методика дослідження. У науковій статті використано хронологічний та історичний наукові підходи, а також методи аналізу (аналіз тематики жіночого видання «Жіноча доля»), синтезу (тематичний контент), компаративного аналізу (порівняльні критерії додатків до видання «Жіноча доля»).

2. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Своїм першочерговим завданням «Жіноча доля» проголосила згуртування жіноцтва, організацію гуртків і товариств, залучення широких мас до суспільно-громадської праці. Головна редакторка Олена Кисілевська категорично відкидає значущість «спеціально» жіночого питання й визначає мету роботи редколегії як «формування світогляду жінки в дусі всеукраїнського ідеалу» [2]. «Жіноча доля» не була офіційним органом Союзу українок, але як часопис для українського жіноцтва публікувала матеріали про роботу головного відділу, офіційні матеріали цієї організації. Жіноцтво починає розуміти потребу боротьби проти національних обмежень, і ці проблеми порушуються журналістами на сторінках часопису [12, с. 65, 68].

Особливістю «Жіночої долі» був американсько-канадський відділ, матеріали до якого надсилав брат О. Кисілевської В. Сіменович, котрий на той час мешкав за кордоном. Під керівництвом О. Кисілевської протягом 1926–1930 рр. часопис видав п'ять альманахів-календарів й один календар-порадник. Згодом коломийська редакція започаткувала видання двох додатків – «Жіночої волі» і «Світу молоді», – які почали виходити з 1933 р. окремими виданнями. «Жіноча воля» стосувалася сільського жіноцтва, а «Світ молоді» – українських дівчат.

Часопис «Жіноча доля» виходив двічі на місяць, стосувався селянок та містечкового жіноцтва й мав на меті «просвітити нашу меншу сестру» [3], допомогти жіноцтву, щоб воно було моральне, патріотичне, щоб любило свою неньку-Україну, щоб жінки були добрими та зразковими жінками своїм чоловікам і хорошими матерями своїм дітям» [4]. Двотижневик виступав за збереження викладання в школах українською мовою, писав про загрозу полонізації українських дітей, які навчаються в державних школах (у публікаціях М. Богачевської, М. Струтинської, М. Рудницької, С. Крушельницької); порушував питання важкого матеріального становища національної школи, переслідування українських учителів. Після виходу кількох номерів часопис стає тижневиком [12, с. 67].

На сторінках видання опубліковано звернення педагогічного товариства до української громадськості, у якому підкреслювалося, що

українська мова повинна бути збережена як головна мова викладання [5]. У редакційних матеріалах наголошували на необхідності активно відстоювати українські школи в селах; звучали заклики збирати під час релігійних свят кошти на підтримку товариства. У тижневику друкувалися матеріали про створення курсів для малописьменних, відкриття жіночих гімназій і фахових шкіл. Щороку друкувалися матеріали про «Просвіту». Часопис тісно співпрацював із Союзом українок, а 1929 р. інформував про роботу організації; була створена постійна рубрика «Вісті з Союзу українок» [8], де друкувалися звіти, інструкції цієї організації. Систематичні рубрики: «З життя наших жіночих організацій», «Жіночий рух» інформували читачів про активність жіночих організацій у Галичині та за кордоном.

У часописі працювали відомі журналістки: І. Блажкевич, яка знайомила читачів із розвитком кооперативної справи; М. Омельченко, котра писала разом із С. Русовою про українські жіночі видання в Чехословаччині; Г. Чикаленко, яка прислала з-за кордону замітки. Часопис був різножанровим за характером, журналісти працювали над нарисами, замітками, кореспонденціями, статтями, художніми творами. Художня література не була представлена великою кількістю жанрів. Традиційно для часопису до ювілейних дат, друкувалися твори класиків, біографії відомих жінок. Були опубліковані твори українських письменників: У. Кравченко, О. Олесь, П. Тичини. Проза представлена відомими іменами О. Кобилянської, А. Чайковського, І. Вільде. У розділі публіцистики друкувалися матеріали про славетних жінок, зокрема про С. Русову, Г. Барвінок, М. Заньковецьку.

Бібліографічний відділ інформував про нові видання, що могли стати в пригоді для домашнього господарства. У рубриках: «Що радимо читати», «Серед книг», «Нові книжки, прислані до редакції» [7], – ішлося про книги українських і зарубіжних авторів. Список літератури супроводжувався стислими анотаціями. У рубриці «Які журнали у нас виходять» [9] редакція повідомляла читачів про інші жіночі видання, що виходили одночасно із «Жіночою долею». Реклама мала добре поліграфічне оформлення.

У першому номері видання надруковане традиційне вітання з Різдвяними святами. У цьому номері опубліковано поезію У. Кравченко «Христос народився!», а поряд – велику статтю авторки, яка «заховалася» під криптонімом «О. К.», – про виховання дітей, у якій лунає заклик: «Треба нам дорогі читачки й читачі посвятити більше уваги й піклуванню нашої молоді, нашим дітям...» [4, с. 4]. Про деякі відомості життя та звичаю Китаю дізнаємося з статті «Свято ліхтарів» [4]. На іншій сторінці цього номера опубліковані відомості про діяльність деяких світових організацій,

зокрема в Канаді, під заголовком «Ріжне» [4]. Остання сторінка видання стосувалася реклами.

У третьому номері з'являється рубрика «Вісти з Союзу українок», яка згодом стала постійною. У ній надруковано «Звіт із загальних зборів». У наступному номері опубліковано нарис О. Кисілевської «З моїх мандрівок» [6–8], який публікувався в багатьох числах. Авторка, яка знову «заховалася» під криптонімом «О. К.», виступила зі своїми порадами в «Господарській частині» й відділі «Що їсти?», де зібрано куховарські рецепти.

У п'ятому числі часопису за 1929 р. редакція публікує наукову статтю літературознавчого характеру М. Ков'якової «Мати у Шевченкових творах» [6], у якій авторка виокремлює два типи матері – покритки та звичайної матері. Образ покритки привертав увагу Кобзаря більше, ніж образ звичайної знедоленої матері. У наступному числі опубліковано проєкт протиалкогольної акції й визначено такі пункти діяльності: «1) провести популярний виклад по читальнях, в яких навчати про шкідливість алкоголю; 2) організувати протиалкогольні гуртки; 3) для усвідомлення населення скликати протиалкогольні збори та ухвалити на них домагання плебісцитового голосування» [8, с. 3].

Із 1930 р. організація роботи редакції дещо змінилася. Подано традиційний відділ фейлетонів й анекдотів під назвою «Веселий куток», у якому редакція вмещувала гумористичні поради для читачок та відповіді на їхні листи. Змінилися заголовки, їх політичне оформлення. Редакція часопису публікувала матеріали до різних визначних свят. Видання здебільшого орієнтувалося на аудиторію українського жіноцтва. Мова видання – українська літературна. Видавництво та редакція не обмежувалися лише виданням журналу. Крім нього, видано п'ять альманахів-календарів й один практичний poradnik. Ці неперіодичні видання, створені на базі періодичного видання, – це типологічна особливість жіночої української преси міжвоєнного двадцятиріччя. Із 1932 р. «Жіноча доля» видає два додатки окремими сторінками: «Жіноча воля» та «Світ молоді» [10, с. 527]. Структура й робота організації «Жіночої долі» складна. Вихід часопису можна поділити на такі періоди: 1) *початок формування часопису* – представлені непостійні відділи часопису, вибір тем проводиться без визначеної тематичності; 2) *становлення* – удосконалення структури редакції, вибір тем визначений, співпраця із Союзом українок; 3) *розширення* – створення тематичних сторінок «Жіноча воля», «Світ молоді»; 4) *альманаховий період*.

Перший період із 1925 р. характеризується хаотичним вибором тем авторів, відділи редакції непостійні. Спочатку «Жіноча доля» виходить як

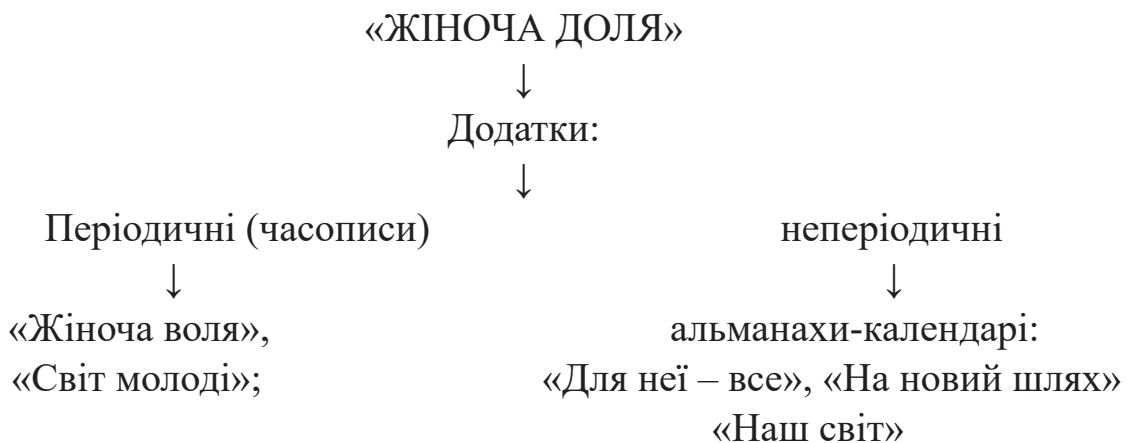
місячник обсягом до 12-ти сторінок. До 1927 р. редакція визначає головні ідеї, профіль видання, мету й завдання – «обов'язок жінки дбати, щоб її чоловік і діти, родичі шанували свою рідну мову, якою їх мати вчила говорити й молитися Богу» [11, с. 28], – читаємо в першому випуску «Жіночої долі», а вже на початку наступного року це питання на сторінках часопису розглядається значно ширше – як праця на підтримку «Рідній школі» [12, с. 66]. Із 1926 р. збільшується обсяг часопису до 16-ти сторінок. «Жіноча доля» ставить головну мету – виховати жінку, допомогти «темній» жінці стати гідною матір'ю й дружиною, дбати за плекання рідної мови у своїх родинах. Особливу увагу редакція приділяє вихованню матері, котра дбає про духовний і політичний розвиток молодого покоління.

Другий період тривав із 1927 р. до 1932 р. Протягом цього періоду редакція запроваджує нові відділи, господарську частину, американо-канадський відділ і відділ кореспонденції, у якому друкувалися відкриті листи між емігрантами й галичанами. Цей період можна назвати перехідним періодом часопису, тому що часопис неодноразово зазнавав переслідувань за публікації політичного характеру та підтримку діяльності Союзу українок. Проте часопис не відходить від своєї головної мети – надалі пропагує моральний і духовний розвиток жінки-матері, яка не скоряється перед ворогами народу. Третій період виходу «Жіночої долі», який розпочався з 1932 р., відкрив нову сторінку в історії журналу. Саме з виходу тематичних сторінок стосовно сільської жінки й молоді дівчини часопис отримує шалену популярність серед жіноцтва. Популярність тем щодо сільського жіноцтва була настільки великою, що згодом невеликі тематичні сторінки стають окремими повноцінними виданнями. Матеріали часопису спрямовуються на формування національної свідомості селянки.

Особливим періодом виходу журналу «Жіноча доля» став її альманаховий період [10, с. 529]. Із 1926 р. редакція запроваджує альманахову традицію видання щорічних альманахів, яка проіснувала до 1931 р. й закінчилася виходом практичного poradnika-календаря. Альманахи-календарі «Жіночої долі» були типологічною особливістю самого журналу: виходили щороку та порушували актуальні політичні проблеми того часу, містили значну публіцистичну й літературну частини. Зовні вони нагадували альманахи Н. Кобринської за структурою чи побудовою, проте були більш довершеними виданнями. Альманахи «Жіночої долі» свідчили про шалений успіх журналу, були типологічною особливістю виданнями з визначеною періодичністю (один раз на рік).

Важливим у дослідженні організації роботи редакції є політична тематика, зміна образу жінки, виховання нової жінки й національна пропаганда серед читачок журналу. Спочатку О. Кисілевська ставить головне завдання – виховувати українську жінку, опісля редакція піклується про духовний розвиток жінки як особистості. Найвищим етапом у поставлених редакційних завданнях О. Кисілевської стало формування національної свідомості жінки. *Жінка-господиня, жінка-мати* відходять на другий план, натомість формується образ *жінки-патріотки, матері-громадянки*, активної націоналістки.

Отже, аналіз та огляд роботи редакції «Жіночої долі» дає підставити вважати журнал прототипом сучасного якісного політичного жіночого видання з поставленими чіткими завданнями, розширеною політичною тематикою, популярними відділами, із численними додатками й альманахами. Протягом безперервного виходу журнал формувал високий рівень журнальної публіцистики авторів. Співпраця редакції з братом О. Кисілевської, який вів американо-канадський відділ, зробив «Жіночу долю» популярною за кордоном серед українських емігрантів. Виокремлюємо структуру роботи редакції часопису «Жіноча доля» у таку схему:

Рис. 1. Структура та організація роботи редакції часопису «Жіноча доля»

Із цієї схеми очевидно, що організація роботи редакції зазнала певних еволюційних змін у своїй структурі: від звичайного часопису до часопису, збагаченого тематичними сторінками-додатками; від журналу до видання окремих альманахових книжок; від простої публіцистики до трибуни обговорення жіночого питання й формування національної свідомості жінки-селянки. Образ жінки теж зазнає суттєвих змін: жінка-господиня

перетворюється в активну жінку-патріотку, котра дбає за патріотичне виховання майбутніх поколінь, стає активним учасником політичних процесів краю.

Проаналізувавши перші числа «Жіночої долі», робимо висновок, що порядок розміщення статей залишався сталим: *програмна або редакційна стаття* («Від редакції»), *поезії, проблемна стаття* (морального характеру, наприклад «Дещо про жіночу організацію» [3]), *відділ міжнародних новин «Зі світа»* (М. П. – мовою оригіналу), *стаття літературного характеру «За що усі народи шанують своїх письменників, поетів?»*, *кілька епітафій, господарська частина, сторінка гумору та оголошення* [2]. У другому числі з'являється американський відділ, що переростає у відділ кореспонденції й міжнародних новин. Провідною темою першого року виходу журналу було виховання дітей, просвітництво серед сільських жіночих мас. Ці ідеї висловлені в програмній статті «Теперішня жінка», підписаній криптонімом «В.С.»: «Тепер жінка рівноправна чоловікові: отже, передусім треба горнутися до науки, постояти за свою рівноправність, свободу, за свою гідність людську і на селі...» (М. П. – мовою оригіналу) [5, с. 6], де постає *образ матері-патріотки, матері-громадянки*, відповідальної за долю народу, за долю майбутніх поколінь.

Згодом на шпальтах журналу в американському відділі проводилося листування емігрантів-дітей із галицькою дітворою в рубриці «Листи з фармів» (М. П. – мовою оригіналу), які були історією життя української еміграції в США та Канаді. Також з'являється лікарська частина в журналі, котру вів знаний доктор цього часу Д. Ганьківський. Із наступного 1926 р., важливість української жінки в житті цілого народу редакція ставить на перший план: жінка названа каменярем (М. П. – мовою оригіналу) [3]. Велику увагу приділено діяльності жіночих організацій і просвіті. Цієї проблеми стосується стаття Блянки Баранової «Сучасні завдання українського жіноцтва» [7, с. 4]. У роботі постає *образ матері-громадянки, матері-патріотки*. Цього ж 1926 р., виходить перший альманах-календар журналу «На новий шлях».

Через рік редакція дещо змінює своє бачення завдання сучасної жінки. З'являється думка про те, що жінка повинна брати участь у торгівлі й підтримці національного промислу, редакцією кинуто модний клич «свій до свого», як підтримка національного виробника. Тема «жінка й кооперація» (статті Блянки Баранової) стають провідними в часописі. Протягом наступних років редакція проводила протиалкогольну кампанію разом із громадськими організаціями та греко-католицькою церквою.

3. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Отож аналіз та огляд програмних статей часопису даж змогу виокремити кілька груп матеріалів щодо проблеми українського жіноцтва: 1) *жінки-активістки* (тематична група, яка об'єднує статті просвітницького характеру, пропагандистські статті, заклики до освіти та самоосвіти, знищення стереотипних уявлень про роль жінки в суспільстві); 2) *жінки-матері* (група, яка об'єднує низку статей із виховання дітей, формування в дітей патріотичної свідомості); 3) *матері-громадянки* (матеріали, спрямовані на формування духовного світогляду жінки, національної свідомості й відповідальності жінки за долю свого народу, проголошення національного ідеалу – головним завданням жіноцтва). «Жіноча доля» не була офіційним органом Союзу українок, проте підтримувала цю організацію, тобто була «симпатиком» українського активного жіноцтва. Популярність часопису, його роль у розвитку жіночої періодики сформувала новий образ жінки в суспільстві – образ *жінки-громадянки-патріотки*, відповідальної не лише за власну долю й долю своєї родини, а й також своєї держави. Громадянська та політична тематики жіночої активності на шпальтах коломийського часопису «Жіноча доля» відіграли важливу роль у розвитку українських жіночого та загальноновизвольного руху у ХХ ст. Ця тема має перспективи подальших наукових досліджень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Глаголюк, В. П. (1999). Громадсько-політичний жіночий рух на сторінках часописів для жінок Коломиї міжвоєнного періоду. *Збірник праць Науково-дослідного центру періодики*, вип. 6, Львів, с. 242–257 (in Ukrainian).
2. *Жіноча доля*, ч. 1, 1925 (in Ukrainian).
3. *Жіноча доля*, ч. 1, 1926 (in Ukrainian).
4. *Жіноча доля*, ч. 1, 1929 (in Ukrainian).
5. *Жіноча доля*, ч. 2, 1925 (in Ukrainian).
6. *Жіноча доля*, ч. 5, 1929 (in Ukrainian).
7. *Жіноча доля*, ч. 6, 1926 (in Ukrainian).
8. *Жіноча доля*, ч. 6, 1929 (in Ukrainian).
9. *Жіноча доля*, ч. 8, 1927 (in Ukrainian).
10. Передирій В., А. (2002). Календар-альманах як тип періодичного видання (за матеріалами галицької преси 20–30-х рр. ХХ ст.). *Українська періодика: Історія та сучасність*: доп. та повідомл. сьомої Всеукр. наук.-теорет. конф. Львів, с. 526–529 (in Ukrainian).
11. Передирій, В., А. (1996). Часопис «Жіноча доля» як джерело дослідження жіночого руху. *Зб. праць Науково-дослідного центру періодики*, вип. 1, Львів, с. 27–31 (in Ukrainian).

12. Українські періодичні видання для жінок в Галичині (1853–1939 рр.): анотований каталог. Львів, 1996, 191 с. (in Ukrainian).

REFERENCES

1. Hlaholiuk, V. P. (1999). Hromadsko-politychnyi zhinochy rukh na storinkakh chasopysiv dlia zhinok Kolomyi mizhvoiennoho periodu [Socio-political women's movement in the pages of women's magazines Kolomyia interwar period]. *Zbirnyk prats Naukovo-doslidnoho tsentru periodyky*, vyp. 6, Lviv, p. 242–257 (in Ukrainian).

2. *Zhinocha dolia*, ch. 1, 1925 (in Ukrainian).

3. *Zhinocha dolia*, ch. 1, 1926 (in Ukrainian).

4. *Zhinocha dolia*, ch. 1, 1929 (in Ukrainian).

5. *Zhinocha dolia*, ch. 2, 1925 (in Ukrainian).

6. *Zhinocha dolia*, ch. 5, 1929 (in Ukrainian).

7. *Zhinocha dolia*, ch. 6, 1926 (in Ukrainian).

8. *Zhinocha dolia*, ch. 6, 1929 (in Ukrainian).

9. *Zhinocha dolia*, ch. 8, 1927 (in Ukrainian).

10. Peredyrii, V. A. (2002). Kalendar-almanakh yak typ periodychnoho vydannia (za materialamy halytskoi presy 20–30-kh rr. XX st.) [Calendar-almanac as a type of periodical (according to the Galician press of the 20-30s of the XX century)]. *Ukrainska periodyka: Istorii ta suchasnist: dop. ta povid. somoi Vseukr. nauk.-teoret. konf.* Lviv, p. 526–529 (in Ukrainian).

11. Peredyrii, V. A. (1996). Chasopys «Zhinocha dolia» yak dzherelo doslidzhennia zhinochoho rukhu [Magazines «Zhinocha dolia» as a source of research on the women's movement]. *Zb. prats Naukovo-doslidnoho tsentru periodyky*, vyp. 1, Lviv, p. 27–31 (in Ukrainian).

12. Ukrainski periodychni vydannia dlia zhinok v Halychyni (1853–1939 rr.): Anotovanyi kataloh [Ukrainian periodicals for women in Galicia (1853–1939): Annotated catalog] / Ukl. Peredyrii, V. A. (1996). Lviv, 191 p. (in Ukrainian).

Матеріал надійшов до редакції 10.05.2022 р.